Arviointikertomus 2020

Ammattiopisto Samiedu I Itä-Savon koulutuskuntayhtymä

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b

VISMA Sign
www.vismasign.com

Sisällys

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA ... 3
1.1 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus ... 3
1.2 Kokoonpano ... 3
1.3. Toimintamuodot ... 4
2 EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI ... 5
3 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN ... 5
3.1 Taloudellinen asema ... 5
3.2 Sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen ... 8
3.3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ... 8
3.4 Määrällisten tavoitteiden toteutuminen ... 9
4 HENKILÖSTÖ ... 10
5 KUNTAKONSERNI ... 11
6 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA ... 11
7 LOPUKSI ... 12
8 ESITYS YHTYMÄVALTUUSTOLLE ... 13
9 ALLEKIRJOITUKSET ... 14

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

1 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1 Tehtävät ja toiminnan tarkoitus

Valtuuston toimikaudeksi asettaman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntayhtymässä kuntalain 121 §:n mukaan:

- ✓ Valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.
- ✓ Arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.
- ✓ Arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kuntayhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää.
- ✓ Huolehtia kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.
- ✓ Valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.
- ✓ Valmistella yhtymähallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

1.2 Kokoonpano

Itä-Savon koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuusto valitsi 4.10.2017 (45 §) pitämässään kokouksessa tarkastuslautakunnan toimikaudekseen 2017 – 2021.

Tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet seuraavat jäsenet ja varajäsenet:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Tuorila Niina-Kaisa (puheenjohtaja)	Jalvanti-Hannikainen Satu
Lajunen Petri (varapuheenjohtaja)	Virtanen Veikko
Klemettinen Helvi	Laitinen Marja
Sahinjoki Tuomas	Härkönen Jesse
Ora Ari	Turunen Pekka

Tarkastuslautakunnan sihteerinä ja pöytäkirjanpitäjänä on toiminut koulutussihteeri Päivi Matilainen.

Tilintarkastaja
Koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuuston valitsemana tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy, vastuunalaisena tilintarkastajana HT, JHT Taina Törrönen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

1.3. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on laatinut toimintaansa varten arviointisuunnitelman vuosille 2017 - 2021, joka ohjaa lautakunnan vuosittaista työskentelyä.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut vuoden 2020 aikana viisi kertaa.

Tarkastuslautakunta on perehtynyt valtuuston vuodelle 2020 asettamiin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin. Yhtymähallituksen 31.3.2021 allekirjoittamassa tilinpäätöksessä raportoidaan asetettujen tavoitteiden toteutumisesta. Lautakunnan käytettävissä on ollut yhtymähallituksen kokousten esityslistat ja pöytäkirjat. Lisäksi lautakunta on saanut käyttöönsä erilaisia kuntayhtymän toimintaa ja taloutta koskevia raportteja.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2020 arviointia koskien kuullut seuraavia viranhaltijoita:

- Kuntayhtymän johtaja/rehtori Jukka Mustonen (17.3.2020, 29.9.2020 ja 7.4.2021)
- Talouspäällikkö Taina Juuti (17.3.2020, 29.9.2020 ja 7.4.2021)
- Palvelujohtaja Teija Mielonen (23.11.2020)
- Laatu- ja hankepäällikkö Jonna Kokkonen (23.11.2020)

Lisäksi on kuultu seuraavia henkilöstön edustajia 25.1.2021:

- Pääluottamusmies, JUKO, Riitta Härkönen
- Pääluottamusmies, JHL, Jarmo Kankkunen
- Varaluottamusmies, JUKO, Jarkko Kaartinen
- Työsuojeluvaltuutettu Petri Ikonen
- Työsuojeluvaltuutettu, vara Sari Sirén

25.1.2021 kokouksessa käsiteltiin myös opiskelijoilta saatuja kirjallisia kommentteja opiskelusta.

Tilintarkastaja Taina Törrönen on osallistunut jokaiseen lautakunnan kokoukseen ja suorittanut työnsä laatimansa tarkastusohjelman mukaisesti. Tilintarkastaja on raportoinut tekemistään havainnoista lautakunnalle 25.1.2021 ja 6.5.2021. Yhteistyö lautakunnan kanssa on sujunut hyvin.
Tilintarkastaja on antanut 6.5.2021 päiväämänsä tilintarkastuskertomuksen, joka ei sisällä sellaisia kuntalain 125 §:ssä tarkoitettuja muistutuksia, joiden johdosta tarkastuslautakunnan olisi pitänyt ryhtyä toimenpiteisiin.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

2 EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Yhtymävaltuusto on kokouksessaan 27.5.2020 tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti merkinnyt tiedoksi Itä-Savon koulutuskuntayhtymän arviointikertomuksen vuodelta 2019, käynyt keskustelun arviointikertomuksen sisällöstä ja lähettänyt sen yhtymähallitukselle toimenpiteitä varten. Yhtymähallitus käsitteli kokouksissaan 10.6. ja 11.11.2020 arviointikertomusta läpikäymällä tarkastuslautakunnan huomiot. Yhtymähallituksen käsittely saatettiin yhtymävaltuustolle tiedoksi 25.11.2020.

3 TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

3.1 Taloudellinen asema

Vuonna 2020 Itä-Savon koulutuskuntayhtymä toimi jo kolmatta vuotta uudistetun lainsäädännön puitteissa. Vuonna 2018 rahoituksen perustaksi otettiin opiskelijavuosi opiskelijamäärän sijaan. Talousarviotavoite (1 360) saavutettiin toteuman ollessa 1 422,5 opiskelijavuotta.

Tilanteen kehittymistä vuodesta 2012 vuoteen 2020 voidaan kuvata lyhyesti seuraavilla luvuilla:

Vuosi	2012	2020	Muutos
Toimintatuotot	22,19 M€	19,1 M€	-13,9 %
Henkilöstön määrä	305	178	-41,6 %

Kuntayhtymän vuosikatteeksi muodostui 4,48 miljoonaa euroa, mikä oli jopa 3,58 miljoonaa euroa parempi kuin talousarvio. Tilikauden tulokseksi muodostui 3,34 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämäksi poistoerokirjauksen jälkeen 3,53 miljoonaa euroa. Ulkoiset toimintatuotot kasvoivat 7,5 % (1,33 miljoonaa euroa) vuoteen 2019 verrattuna. Tämä johtui pääosin valtionosuusrahoituksen kasvusta (2,3 miljoonaa euroa). Vuoden loppupuolella saatiin lisäsuoritepäätöksiä, jotka kirjattiin kirjanpitolain mukaisesti vuodelle 2020. Vastaavia menoja ei niistä vielä vuonna 2020 ehtinyt merkittävästi syntyä. Maksutuotot vähenivät lähes 0,49 miljoonaa euroa, kun hierojakoulujen tentti- ja kurssimaksuja ei enää vuonna 2020 kertynyt.
Toimintakulut alenivat 0,6 miljoonaa euroa, eli 4,0 %. Merkittävin kulujen aleneminen (22,6 %) syntyi palveluiden ostoissa, 0,72 miljoonaa euroa. Syitä vähenemiseen oli muun muassa koronapandemia sekä hierojakouluille maksettujen opetuspalvelujen ostojen vähentyminen toiminnan päättyessä. Aineet ja tarvikkeet vähentyivät 17,4 % (0,36 miljoonaa euroa) edellisvuoteen nähden.
Talousarvioon nähden toimintatuotot toteutuivat 2,53 miljoonaa euroa ja toimintakulut 1,06 miljoonaa euroa parempana. Toimintakate oli siten arvioitua jopa 3,59 miljoonaa euroa parempi. Toimintatuotoissa ammatillisen koulutuksen valtionosuusrahoitus toteutui merkittävästi paremmin kuin talousarviossa oli ennustettu.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

Kuntayhtymän tasearvot olivat seuraavat:

	31.12.2020	31.12.2019
Vastaavissa:		
* rahoitusarvopapereita, rahaa ja pankkisaamisia	9,3 milj. €	5,0 milj. €
Vastattavissa:		
* arvonkorotusrahasto	1,8 "	1,8 "
* ylijäämää	11,0 "	7,5 "
* poistoeroa	1,9 "	2,1 "

Kuntayhtymän tase vahvistui merkittävästi. Omavaraisuusaste on 87,6 % (85,6 % vuonna 2019). Seuraavassa taulukossa on esitetty vuosikatteen kehittyminen vuosina 2012 – 2020.

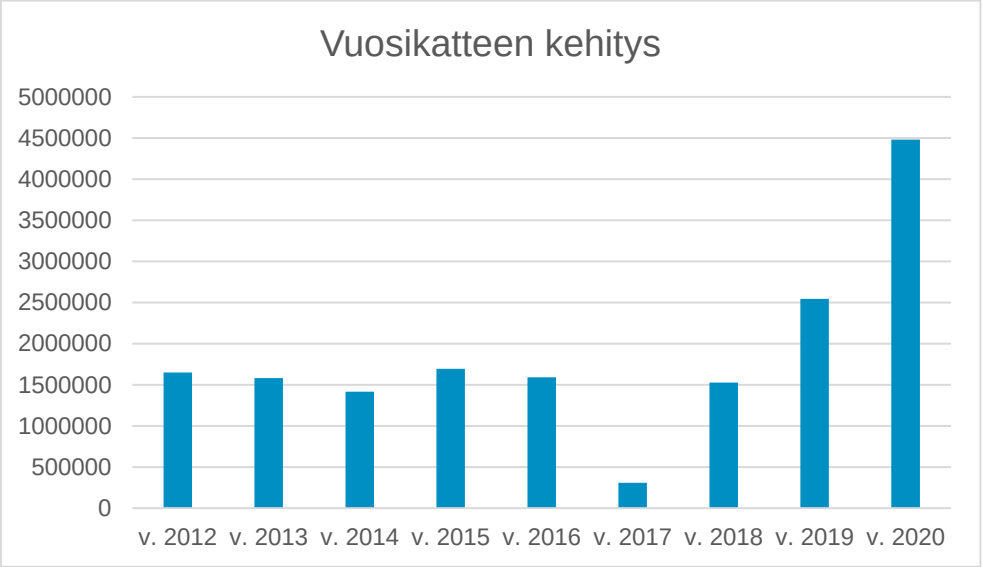

Huomattavaa taulukossa on, että vuosi 2017 oli poikkeuksellinen verrattuna muihin vuosiin. Aleneviin toimintatuottoihin ei pystytty talousarviovuoden aikana vastaamaan menojen vastaavilla leikkauksilla. Vuoden 2018 aikana tilanne kuitenkin normalisoitui, kun tehdyt säästötoimet alkoivat vaikuttaa. Vuosi 2019 oli jo hyvä, mutta vuosi 2020 oli kuitenkin poikkeuksellisen hyvä. Tämä johtui pääosin valtionosuusrahoituksen kasvusta. Myös toimintamenot olivat merkittävästi pienemmät.
Seuraavassa taulukossa on esitetty vielä vuosikatteen kehitys vuodesta 2012 lähtien ja mukaan on otettu myös talousarvion ja -suunnitelman 2021 - 2023 luvut.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

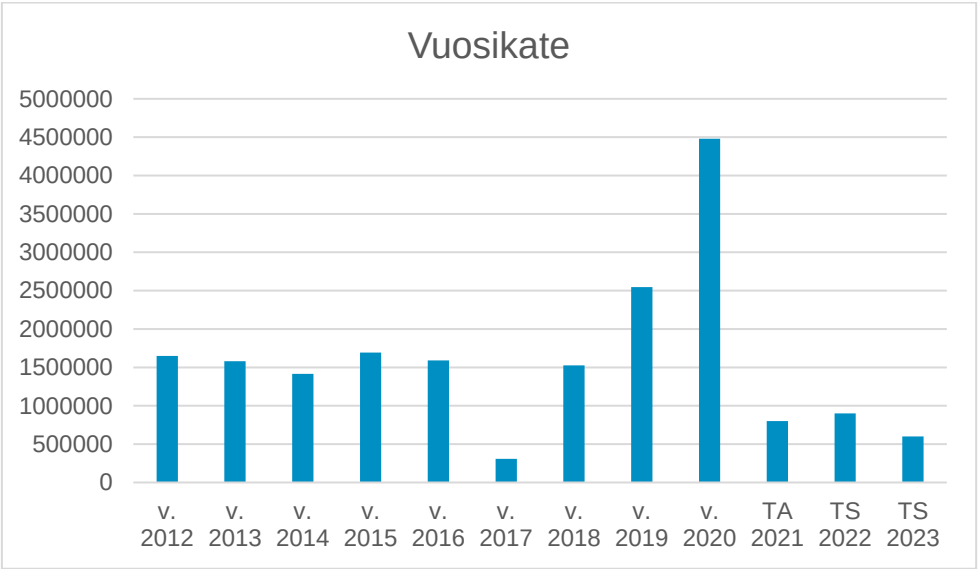

Huomattavaa on, että jatkossakin tilanne näyttää kehittyvän positiivisesti, joskin vuosikatteen arvioidaan olevan maltillisempi kuin vuodesta 2018 toteuma on ollut.
Seuraavassa taulukossa on esitetty kuntayhtymän ylijäämien ja poistoerojen ja vapaaehtoisten varausten yhteismäärän kehittyminen vuosina 2012 – 2020. Poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on otettu mukaan, sillä ne ovat periaatteessa eri tavalla nimettyä ylijäämää. Poistoerot tuloutuvat poistojen tahdissa vuosittain tuloslaskelman kautta. Jos kuntayhtymälle kertyisi kattamatonta alijäämää, otettaisiin poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset huomioon alijäämää vähentävinä erinä. Kuntalain 110 §:n mukaan kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa.

Taulukosta nähdään, että kuntayhtymällä on puskuria noin 12,9 miljoonaa euroa. Alijäämäisyys ei uhkaa kuntayhtymää. Muutosta selkeästi huonompaan ei ole nähtävissä tilinpäätöksen ja talousarvion ja

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

taloussuunnitelman 2021-2023 lukujen valossa. Kassavaratkin lisääntyivät 4,2 miljoonaa euroa ollen nyt 9,3 miljoonaa euroa.

Tilikauden taloudellinen tulos ja sen käsittely:

Tilikauden tuloksesta, joka oli 3.345.506,18 euroa, yhtymähallitus esittää tuloksen käsittelyksi:
- poistoeroa tuloutetaan suunnitelman mukaan 179.594,40 euroa
- tilikauden ylijäämä 3.525.100,58 euroa yhtymähallitus esittää kirjattavaksi oman pääoman yli-/alijäämätilille.

Kuntayhtymän taloudellinen tulos vuonna 2020 oli merkittävästi ylijäämäinen poistoerokirjausten jälkeen. Tämä toteutui 1,9 miljoonaa euroa parempana kuin vuonna 2019.

3.2 Sitovien taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Käyttötalousosa:
- Yhtymäpalveluiden toimintakate talousarviossa oli -3,798 miljoonaa euroa. Toteutunut toimintakate oli -3,405 miljoonaa euroa. *Tavoite toteutui.*
- Koulutuspalvelujen toimintakate talousarviossa oli 4,698 miljoonaa euroa. Toteutunut toimintakate oli 7,89 miljoonaa euroa. *Tavoite toteutui.*

Tuloslaskelmaosa:
- Tuloslaskelman vuosikate talousarviossa oli 0,9 miljoonaa euroa. Toteutunut vuosikate oli 4,48 miljoonaa euroa. *Tavoite toteutui.*

Investointiosa:
- Nettoinvestointimenot talousarviossa olivat 0,77 miljoonaa. Toteutuneet nettoinvestointimenot olivat 0,492 miljoonaa euroa. *Tavoite toteutui.*

Rahoituslaskelmaosa:
- Vaikutus maksuvalmiuteen talousarviossa oli 0,13 miljoonaa euroa. Toteutunut vaikutus maksuvalmiuteen oli 4,23 miljoonaa euroa. *Tavoite toteutui.*

3.3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovia toiminnallisia tavoitteita oli kaksi: HOKS-prosessin kehittäminen sekä eSAMledu, virtuaalinen vaihtoehto opiskeluun. HOKS-ohjaajien määrä todettiin riittäväksi sekä verkko-opintojen tarjonta on lisääntynyt merkittävästi. *Tavoitteet toteutuivat.*

Vuoden 2020 talousarviossa yhtymävaltuusto asetti lisäksi muita toiminnallisia tavoitteita eri prosesseihin. *Koulutusalojen* tavoitteena oli opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen käyttöönotto, jatkuvan haun prosessin ja opiskelijoiden ohjauksen kehittäminen.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

Talouden tavoitteet olivat uuden budjetointi- ja seurantajärjestelmän, OPH:n ohjeiden mukaisen kustannusraportoinnin sekä sijoitussuunnitelman käyttöönotto.

Henkilöstön kehittämisen tavoitteiksi asetettiin edelleen Valmentures Oy:n tiimikoulutuksen jatkuminen, opinto-ohjaajien vuosityöaikaan siirtyminen, opetushenkilöstön jo käyttöönotetun vuosityöajan hyödyntäminen ja työhyvinvoinnin parantaminen. Lisäksi tavoitteena oli hyvin toimiva esimiestyö ja johtaminen.

Markkinoinnin ja viestinnän tavoitteena oli brändiuudistuksen ja uusien www-sivujen käyttöönotto sekä Citypisteen avaaminen keskustaan.

Laatu ja hanketyölle asetettiin tavoitteeksi edelleen reformin mukainen laadunhallinta, hanketoiminnan roolin vahvistaminen sekä ARVO-palautejärjestelmän kehittäminen ja automatisointi.

Yhtymäpalveluiden ja kiinteistöjen tavoitteena oli kampusohjelman toteuttaminen ja kampusten käyttöasteen parantaminen sekä itse tuotettujen palvelujen suhde ulkoisiin.

Lähes kaikkiin asetettuihin tavoitteisiin päästiin. Opiskelijapalautteen vastausprosentti jäi noin 50 %:iin (70 %) ja työelämäpalautteen käyttöönotto siirtyi seuraavaan vuoteen OPH:n tekemän päätöksen myötä. Opiskelijapalautejärjestelmää on kehitetty ja uusia toiminnallisia keinoja on otettu käyttöön. Vastausprosentti on parantunut huomattavasti aikaisemmasta.

Koronapandemialla on ollut jonkin verran vaikutusta toiminallisten tavoitteiden toteutumisissa.

3.4 Määrällisten tavoitteiden toteutuminen

Asiakas

Yhtymävaltuustolle sitova painottamaton opiskelijavuositavoite asetettiin 1360 opiskelijaksi. *Tavoite toteutui* opiskelijamäärän ollessa 1422,5. Suoritettujen koko tutkintojen määrässä päästiin tavoitteeseen, mutta VOS-rahoituksella suoritetuista jäätiin hieman. Tutkinnon osia suoritettiin reilusti tavoitetta enemmän.

Suoritetut tutkinnot VOS/kaikki	
tavoite	650/900
toteutuma	571/998

Suoritetut tutkinnon osat VOS/kaikki	
tavoite	2500/3000
toteutuma	2968/4717

Yhteishaussa aloittaneita oli 184, kun tavoitteeksi asetettiin 180. Jatkuvassa haussa tavoite ylitettiin, sillä hakijoita oli 854, kun tavoitteeksi oli asetettu 800 opiskelijaa. Vallitseva korona-epidemia vähensi innokkuutta opiskeluun. Opintojen keskeyttäminen kasvoi hieman edellisestä vuodesta ja tavoitteeseen ei ihan päästy, tavoitteena oli 10 %, keskeyttäneitä oli kuitenkin 10,9 %.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

Prosessit ja laatu

Työllistyminen ja jatko-opintoihin sijoittuminen toteutui tavoitetta paremmin, sillä 57,6 % (tavoite 50 %) valmistuneista pääsi työelämään ja jatko-opintoihin siirtyi 16,4 % tavoitteen ollessa 10 %. Opiskelijoilta pyydetyt palautteet olivat hyviä, kaikkien palautteiden keskiarvotavoitteeksi asetettiin 4,1 ja ARVO-päättöpalautteen keskiarvo oli 4,16, työelämäpalautteen 4,2 ja LIPAL-lyhytkoulutusten palautteessa päästiin 4,1 keskiarvoon.

Henkilöstöön ja talouteen kohdistuneet tavoitteet ja niiden tulokset on käsitelty toisaalla arviointikertomuksessa.

4 HENKILÖSTÖ

Itä-Savon koulutuskuntayhtymän henkilöstöhallinto on laatinut vuodelta 2020 henkilöstöraportin, jossa esitetään henkilöstöä kuvaavat keskeisimmät tunnusluvut. Raportista käy ilmi henkilöstön määrä, keski-ikä, sairauspoissaolot, henkilöstön koulutusmenot sekä opetushenkilöstön muodollinen pätevyys ja kaikkien tunnuslukujen kehittyminen suhteessa aikaisempiin vuosiin.

Vuoden 2020 lopussa kuntayhtymän palvelussuhteessa oli kaikkiaan 178 henkilöä (176 vuonna 2019), joista vakinaisia oli 149 (146) ja määräaikaisia 29 (30). Henkilötyövuosia kuntayhtymässä toteutui vuonna 2020 kaikkiaan 164,44 (163,19). Vuoteen 2019 lisäystä on tapahtunut 1,25 henkilötyövuotta. Talousarviossa henkilöstövuosimääräksi oli asetettu 160.

Opetushenkilöstön muodollinen kelpoisuus pysyi lähes entisellään 95,0 % (95,15). Voidaankin yhtyä henkilöstöraportin toteamaan, että SAMIedun opetushenkilöstö on erittäin pätevää. Moni aloittava opettaja hankkii muodollisen kelpoisuuden työn ohessa. Henkilöstön koulutukseen ja kehittämiseen käytettiin keskimäärin 5,4 pv/hlö, mikä oli hieman edellisvuoden toteutumaa 6,8 pv/hlö vähemmän. Koronalla oli tähänkin oma vaikutuksensa.

Sairauspoissaolot olivat edelleen maltillisia, vaikka edellisvuodesta nousua oli reilusti (2,6 %:sta 3,7 %:iin työajasta). Talousarviossa 2020 tavoitteeksi oli asetettu 7 päivää/henkilö. Sairaspoissaoloja toteutui kuitenkin 11,7. Nousuun on olemassa selkeät syyt, ja tarvittaviin toimenpiteisiin on ryhdytty yhdessä työterveyshuollon kanssa.

Tarkastuslautakunta on huolissaan sairauspoissaolojen kasvusta ja toivoo, että asiaan kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

5 KUNTAKONSERNI

Itä-Savon koulutuskuntayhtymällä on yksi tytäryhtiö, Sami-Palvelut Oy. Tytäryhtiölle ja kuntakonsernille ei ole asetettu edelleenkään valtuustoon nähden sitovia tavoitteita vuoden 2020 talousarviossa. Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään myös kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntayhtymän vuoden 2021 talousarvioon on tytäryhtiölle asetettu toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita.

6 SISÄINEN VALVONTA JA RISKIENHALLINTA

Kuntayhtymän valtuusto on hyväksynyt 27.5.2014 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet ja yhtymähallitus on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen 29.6.2017. 29.1.2020 päivitettiin hankintaohjeet. Tämän lisäksi vuoden 2020 puolella on uusittu sijoitussuunnitelma sekä tietoturva- ja tietosuojapolitiikka.

Toimintakertomuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteossa todetaan, että toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan välitilinpäätösten 30.4. ja 31.8. yhteydessä ja sisäisen valvonnan toteutumisesta raportoidaan 30.9. tilanteesta. Talouden seurannassa otettiin käyttöön uusi budjetointi- ja talouden seurantaohjelmisto (Accuna). Tiedot kirjanpidosta järjestelmään päivittyvät joka päivä. Jokainen esimies pystyy reaaliaikaisesti seuraamaan vastuualueensa taloudellisten tavoitteiden toteutumista.

Tavoitteiden reaaliaikaista toteutumisen seurantaa on edelleen kehitetty vuoden 2020 aikana. DW-tuloskortin avulla voidaan seurata reaaliaikaisesti mm. opiskelijavuosiin ja tutkintoihin liittyviä määriä, laadullisia palautetietoja sekä henkilöstön ja talouden mittareita. Vuoden 2019 alusta myös toiminnalliset tavoitteet löytyvät DW:stä ja näidenkin toteutumista seurataan välitilinpäätöksien yhteydessä.

Työajanseurantaa on helpotettu hankkimalla ohjelmisto (TAIKA), jonka avulla sekä opettajat, tiimipäälliköt että toimialajohto pystyvät seuraamaan toteutunutta työaikaa ja reagoimaan jo varhaisessa vaiheessa mahdollisiin työajan ylityksiin tai alituksiin korjaamalla työaikasuunnitelmia. Vuoden 2020 aikana opettajien työajat toteutuivat suunnitellusti ja ylitunteja maksettiin vain harkittujen ja etukäteen suunniteltujen tarpeiden osalta.

Selonteossa on kerrottu kootusti tilivelvollisten laatimien sisäisen valvonnan raportointien keskeiset esiin nousseet seikat. Mm. seuraavia asioita oli nostettu esille: Henkilöstömäärä on kokonaisuudessaan noussut johtuen lähinnä hanketoiminnan lisääntyneestä määrästä. Tavoitteena on edelleen hankesalkun kasvattaminen. Vuoden 2020 lopussa sen arvo oli noin 4,6 miljoonaa euroa. Lisäksi on todettu, että koulutuspalvelujen talous toteutui erittäin hyvänä. Opetus- ja kulttuuriministeriön myönsi lisämäärärahan opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen. Tämä mahdollisti koulutusten kehittämisen lisäresurssia palkkaamalla. Lisäksi koronan aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten minimoimiseen on panostettu palkkaamalla erilaisilla rooleilla olevia ohjauksen henkilöitä. Opiskelijavuosikertymässä sekä suoritettujen tutkintojen

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

määrässä näkyi kuitenkin jonkin verran koronan negatiivinen vaikutus. Lisäksi sosiaali- ja terveysala on kärsinyt viime vuosina vetovoiman puutteesta.

Sisäisiä tarkastuksia on tehty ja ne ovat kohdistuneet kassojen tarkastuksiin. Tarkastuksissa ei ole havaittu erityistä huomautettavaa. Tarkastusten yhteydessä on käyty läpi myös kassapisteiden toimintaympäristöjä ja tarvittaessa kehittämiskohteita on viety eteenpäin esimiehille. Lisäksi ostolaskujen/tositteiden tarkastaja- ja hyväksyjäluettelot on päivitetty vastaamaan voimaan tulleita uusia vastuualueita. Toimialajohtajat hyväksyvät kaikki vastuualueidensa laskut.

Kuntayhtymällä ei ole ollut varsinaista sisäisen tarkastuksen henkilöresurssia, joka avustaisi kuntayhtymän johtajaa tehtävänään muun muassa arvioida hyvän hallintotavan, sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan asianmukaisuutta ja riittävyyttä sekä varmentaa menettelytapoja. Riskienhallinnassa vuonna 2020 sovittiin otettavaksi soveltuvin osin Kuntaliiton malli riskien kartoituksesta. Uuden mallin mukainen riskikartoitus toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Hallinto-oikeudessa on käynnissä yksi valitus metsäalan opettajan virkavalinnasta.

Kokonaisuutena sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selonteko antaa riittävän kuvan kuntayhtymän sisäisen valvonnan tilasta kuntayhtymässä.

7 LOPUKSI

Vuosi 2020 oli taloudellisesti edelleen hyvin onnistunut, sillä vuosikate oli 4,5 miljoonaa euroa ja se kasvoi edelliseen vuoteen nähden lähes 2 miljoonaa euroa ja oli 3,6 miljoonaa euroa parempi kuin talousarviossa.

Nykyisin pääosa SAMledun opiskelijoista tulee jatkuvan haun kautta. Sen markkinoinnissa on onnistuttu edelleen hyvin. Uusien opiskelijoiden integroiminen opiskelijaryhmiin on haasteellista ja vaatii myös opettajilta uusiutumista ja sopeutumista muuttuneisiin olosuhteisiin ja toimintamalleihin. eSAMledu mahdollistaa monipuolisen pedagogiikan kehittämisen. Tarkastuslautakunta toivoo, että tähän kiinnitetään huomiota ja kehitetään toimivia ratkaisuja.

Etäyhteyksin tapahtuva opiskelu on vuonna 2020 lisääntynyt voimakkaasti. Osittain syynä on maailmanlaajuisen koronapandemian vaikutukset, mutta taustalla ovat myös kuntayhtymän tekemät strategiset valinnat. Siirtämällä opintoja enemmän verkkopohjaisiksi pystytään vastaamaan alati muuttuviin haasteisiin, joita ikärakenne ja opiskelijatilanne aiheuttavat. Verkko-opinnoilla pystytään laajentamaan opiskelijapohjaa myös alueemme ulkopuolelle, joten siten ne ovat perusteltuja kuntayhtymän toiminnan näkökulmasta katsottuna. Tarkastuslautakunta kantaa huolta opintojen laatuun liittyvistä asioista ja esittää, että yhtymähallitus selvittää laajentuvan verkko-opiskelun vaikutukset opetuksen laatuun sekä opiskelijoiden motivaatioon.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

Henkilöstön eläköityminen asettaa haasteen tulevaisuudessa koko kuntasektorilla. Kuntayhtymän henkilöstöstä suurin ryhmä ovat 50-59-vuotiaat ja tämän perusteella eläköityminen kiihtyy seuraavien vuosien aikana. Mahdollinen yleinen kilpailu osaavasta työvoimasta saattaa asettaa rekrytointihaasteita Samiedulle. Toisaalta KEVAn ennuste eläköitymisen vaikutuksista kunta-alalla sisältää huomattavia epävarmuustekijöitä. Esimerkiksi suurten ikäluokkien eläköityminen 2000-luvulla ei aiheuttanut työvoimapulaa, vaikka näin yleisesti ennakoitiin. Eläköitymisen mahdollisiin haasteisiin on kuitenkin hyvä varautua ja asiaa pitää ennakoida.

Mahdolliset rekrytointivaikeudet sekä verkko-opetuksen laajeneminen saattavat vaikuttaa siten, että rekrytointi ei tapahdu pelkästään kuntayhtymän alueella, koska työ on mahdollista tehdä paikasta riippumatta. Toisaalta järkevällä rekrytointipolitiikalla on mahdollista vaikuttaa asiaan myös siten, että se hyödyttäisi erityisesti kuntayhtymän jäsenalueita.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että kuntayhtymän hallitus on henkilöstöraportissaan ottanut huomioon mahdollisia eläköitymisen asettamia haasteita. Tarkastuslautakunta pyytää kiinnittämään huomiota myös ennenaikaisen eläköitymisen vähentämiseen. Työkyvyttömyyseläkkeelle sekä osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtymisen ehkäisy työhyvinvointia lisäämällä olisi keskeinen keino asian saavuttamiseksi. Esimerkiksi korvaavan tai mukautetun työn mallin mahdollisuudet pitäisi tutkia myös kuntayhtymässä. Tällä saattaisi olla vaikutuksia myös sairausperusteisten poissaolojen vähenemiseen.

Tarkastuslautakunta kiittää koko valtuustokaudesta Samiedun henkilöstöä ja luottamushenkilöitä ansiokkaasta ja hyvin tehdystä työstä kuntayhtymän hyväksi.

8 ESITYS YHTYMÄVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2020 yhtymävaltuuston käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunta esittää yhtymävaltuustoa pyytämään yhtymähallitukselta lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta. Lausunnon tulee olla yhtymävaltuuston käsiteltävänä viimeistään marraskuun loppuun mennessä.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

9 ALLEKIRJOITUKSET

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti 6.5.2021

Niina-Kaisa Tuorila, puheenjohtaja

Petri Lajunen, varapuheenjohtaja

Helvi Klemettinen, jäsen

Ari Ora, jäsen

Tuomas Sahinjoki, jäsen

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7cbf2753-b2e1-4de2-b336-64655ee3a80b
VISMA Sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 14 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 14 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 14 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 14 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 14 sider før denne side

NIINA-KAISA TUORILA
f7c4275a-dd75-4414-bca4-d602b858899a - 2021-05-06 15:50:45 UTC +03:00
BankID / MobileID - 0d0b93a9-2f55-48c7-9d1b-2fccfcd19876 - FI

PETRI MIKKO LAJUNEN
22b80e97-bd25-45fb-82be-dfc23000635b - 2021-05-06 16:14:55 UTC +03:00
BankID / MobileID - 2393618b-f4da-441d-91e3-39f419c37d91 - FI

HELVI KLEMETTINEN
3ac416a0-0e60-4dd7-9573-29f4e32d9f7a - 2021-05-06 16:23:54 UTC +03:00
BankID / MobileID - 14974d21-00db-4e10-b615-04f39a37cd3c - FI

ARI ORA
cf58b178-7de2-453e-8435-f08732a0db90 - 2021-05-06 16:50:14 UTC +03:00
BankID / MobileID - d657888f-336a-4333-84f9-0a88ec183fd3 - FI

PAAVO TUOMAS AKSELI SAHINJOKI
60b06c1a-5794-4758-a7a4-baec760f2c4f - 2021-05-07 07:58:49 UTC +03:00
BankID / MobileID - 43952545-9535-42cc-80a5-4453eda67300 - FI

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende